

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Angående landsbygdsminister Peter Kullgrens hantering av referensvärdet för varg, respekt för domstolsprövning och uttalanden efter förvaltningsrättslig dom

Bakgrund

Sverige är enligt EU:s art- och habitatdirektiv skyldigt att säkerställa att skyddade arter upprätthålls i gynnsam bevarandestatus. En central del av detta är fastställandet och rapporteringen av ett gynnsamt referensvärde (Favourable Reference Population, FRP), vilket enligt EU-rätten ska bygga på bästa tillgängliga vetenskapliga underlag.

Under 2025 rapporterade Sverige ett referensvärde för varg om 170 individer. Detta innebär en kraftig sänkning jämfört med tidigare rapporterat värde (300).

EU-kommissionen riktade i ett formellt brev allvarlig kritik mot detta referensvärde och konstaterade bland annat att: det saknar tillräckligt vetenskapligt stöd, det i praktiken motsvarar ett minimivärde (MVP) snarare än ett gynnsamt referensvärde, samt att processen framstod som politiskt styrd snarare än vetenskapligt grundad.

Trots denna kritik fattade länsstyrelserna beslut om licensjakt på varg för 2026.

Domstolsprövning

Besluten om licensjakt överklagades. Förvaltningsrätten i Luleå upphävde samtliga överklagade beslut och fann att förutsättningarna enligt EU-rätten inte var uppfyllda, bland annat mot bakgrund av avsaknaden av ett rättsligt och vetenskapligt hållbart referensvärde.

Efter denna dom uttalade sig landsbygdsminister Peter Kullgren offentligt. I media uttalade han bland annat: "Det skulle förvåna mig mycket om den inte blir överklagad." Han uttalade vidare: "Det som jag kan säga är att alla som vill ha en stor vargstam och påstår att underlaget för att minska vargstammen inte är underbyggt, far med ren lögn. Vi har använt forskare som kommit fram till vilka förvaltningsåtgärder som behövs för beslutet."

Kort därefter valde berörda länsstyrelser att överklaga förvaltningsrättens dom. Överklagandena prövades av Kammarrätten i Sundsvall, som avslog dem. Därmed står förvaltningsrättens avgörande fast och licensjakten på varg för 2026 inte kan genomföras.

Mot denna bakgrund anmäls landsbygdsminister Peter Kullgren till Konstitutionsutskottet för granskning av:

Om statsrådet har pressat och krävt myndigheter att avvika från regeringsformens krav på objektivitet, saklighet och vetenskaplig grund, genom att försvara och driva ett referensvärde som enligt EU-kommissionen och svenska domstolar saknar tillräckligt vetenskapligt och rättsligt stöd. Detta aktualiserar 1 kap. 9 § regeringsformen, enligt vilken all offentlig verksamhet ska bedrivas med saklighet och opartiskhet.

Om statsrådets offentliga uttalanden efter förvaltningsrättens dom varit förenliga med regeringsformens principer, särskilt respekten för domstolarnas självständighet och myndigheternas oberoende i enskilda ärenden. Här är 11 kap. regeringsformen relevant, som skyddar domstolarnas oberoende.

Om statsrådets uttalanden kan ha uppfattats som ett förväntans- eller påtryckningsskapande budskap gentemot länsstyrelserna i fråga om att överklaga ett domstolsavgörande. Denna fråga aktualiserar 12

kap. 2 § regeringsformen, som förbjuder regeringen och enskilda statsråd att styra hur förvaltningsmyndigheter ska besluta i enskilda ärenden.

Om statsrådet genom sina uttalanden har utövat otillbörlig påverkan av domstolarnas arbete, genom att beskriva invändningar om bristande vetenskaplig grund som ”ren lögn”, trots att dessa invändningar senare fått stöd av både EU-kommissionen och svenska domstolar. Detta aktualiserar åter 1 kap. 9 § regeringsformen samt grundläggande principer om god förvaltningssed, enligt vilka företrädare för regeringen ska bemöta kritik på ett sakligt, korrekt och respektfullt sätt.

Om regeringens samlade agerande riskerat att underminera rättssäkerheten, genom att driva igenom och försvara en rättsligt ifrågasatt linje trots tydlig extern och rättslig kritik. Denna fråga berör rättsstatsprincipen, som kommer till uttryck i flera bestämmelser i regeringsformen, däribland 1 kap. 1 § RF om den offentliga maktens utövande under lagarna, samt 1 kap. 9 § RF.

Anmälan gäller inte vargpolitikens innehåll som sådant, utan hur statsrådet har utövat sitt ämbete, respekterat vetenskaplig grund, EU-rätten, domstolarnas roll och förvaltningsmyndigheternas självständighet.

Mot bakgrund av ovanstående bör Konstitutionsutskottet granska landsbygdsminister Peter Kullgrens agerande i denna fråga.

Rebecka Le Moine
Riksdagsledamot Miljöpartiet